

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

F Ante E

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

Fanni agros & sylvarum putati sunt dii qui post pluviam tepus moventur: q̄ e terra geniti sint. Hinc sana dicta existimat probus. Ser. Fannū & faunū tradit dicitur esse a vaticinatio. i. fando. Unde & faunos dicim⁹ in considerate loquentes. Hos quidā incubos vocant. Fauni apud Latinos hi sunt qui apud grecos satyri si hī Saturni. Scribit Hiero. satyrū a diuo Antonio inuentū. Aug⁹ docet faunos aut imortales atas nō habere aut humano semine natos. Et faunus dicitur fuit Dicitur filius & Latini patris qui regnavit in latio a fando dicitur q̄ oracula sua voce redderet.

Fauilla quasi cinis extinctus: q̄ ignem tectum foueat quasi fouilla. Est em̄ deserta igne. Siue potius quasi flauilla a colore. Nam & Pacu. fauim dicit puluerem. Scintilla vero proprie est que e silice cuius ceditur exilire solet. Argi. Ac primū silicis scintillam ex cudit ac barbes. Quid. lib. iiii. Fas. Pars quoq̄ cum sapis pastores sapa scribant: Scintilla subito piluif se ferunt. Hieronymus in ecclē. Ad scintilla vna augetur ignis.

Fauonius ventus a fouendo dicitur: q̄ cuncta foueat. Est enim genialis spiritus viuendi: eo maritatur v̄ uiscentia terre: zephyrus a grecis dicitur. Spirat ad uersus Eurum.

Fauus apum domus et cellula fouendo q̄ in his solem foueant. Pli. Primū itaq̄ fauos cōstruūt: ceram fingunt. Argi. Prima fauis ponunt fundamina deinde tenaces. Suspendunt ceras. Pli. Junior Buccella panis dedit & fauum mellis: hoc est frustū operis apiarū melle plenum.

Fauulus diminutiū paruus fau⁹. Plau. Deus dulciculus fauulus.

Fauis superior pars gule: mento p̄p̄inqua: sed interior: vbi os angustatur. Pli. lib. i. Summū gule fauces vocantur: postremū stomachus. Argi. lib. vi. Vestibuluz ante ip̄m primūq̄ in faucibus orci. Per trāslationē fauces dicuntur stricti ingressus vallū seu alteri loci. In faucibus sunt foramina duarū fistularū: ciba lis. & spiritalis que continua humectatione indiget. Sicq̄ em̄ epulcerant. Qui. lib. vi. Laret os humore loquentis & fauces arēt: Atq̄ est via vocis in illis. Fauis sunt Offoco / p̄p̄esco & suffoco.

Fax fustis incilius a lumine faciendū: q̄ lumen facile faciat. Culus diminutiū est fulca. Primā facem noctis principium vocabant: q̄ tum primū vti face incipiunt.

Faxo is pro faciam. Argi. lib. iiii. Ego sydera faxo firmam manu. Faxim fecerim. Faxint faciant. Terentius in heau. Actū dū ita faxint.

S Ante L

Febus a feritate morbalis mali: vel sicuti Seruius dicit a feruore.

Febricula diminutiū parua febzis. Plau. Ciceroni. Qui ex labore in febricula incidit assidua & fatis molestam grece τρεψιδος καὶ τρεψιδω α πω του πτω ποω π α ο α ο υ σ α

Febri culosus qui habet multa febrem. Bellius. Non moribus hic febri culosus aut nimis grauis.

Febre. pe. pro. quasi ad febrem pertinet. Apul. Ardore est uans febili.

Febrio is iun itū. febrem patior. Dacer. Hec nondū tremulo potanda dabis febrienti.

Febriato as. pe. cor. & febriator: deponens in eadem significatione. Col. lib. vii. Febriatū boui conuenit abstinere cibo vno die.

Febrius as: iustro purgo a feruore: hoc enim adolendo & flāmis feruentibus fieri solebat: vel a sabinozū lingua qui febri purgantem dicit. Hinc Februarius mēsis dicitur est: q̄ tū i. extremo anni mēse populus

februaref. i. purgaref p. iiii. em̄ dies cōtinuos februa rī celebrabant februa. Hicq̄ diebus pro impetranda mortuoꝝ aiabus quiete ois pplus piaculis sacrificiis circa sepulchra accensis facibus: cereisq̄ intentus erat. Et Juno februatā siue februalis q̄ ei hoc mense sacra fiebant: eiusq̄ serie erant Lupercalia Et quecūq̄ purgamentū causa in quibuscūq̄ sacrificijs adhibebantur februa appellabantur. Et id quod purgatum erat februatū dicebatur. Plinius. Vulgata p̄scia temporibus opinio obtinuit februa esse omnia quibus malefactorum conscientia purgarentur: delerenturq̄ peccata: aut manes animabus defunctorum placidi redderentur.

Februa dicitur pater: q̄ ei mēse februario sacrificaref Februarius mēsis. Vide paulo ante in februo as.

Faciales dicitur sūt a seredo: q̄ belli pacisq̄ serede apud eos ius erat. Hec enim licebat bellum alicui inferre nisi hi & iusta causa susceptū declarauissent & prius iudicassent. Car. Itaq̄ bella tarde nec magna lumina suscipiebant: q̄ bellum nullū nisi prius putabant geri oportere & priusq̄ indiceretur bellū his quibus iniurias factas sciebant: faciales legatos res petitus mitebant quattuor: quos oratores vocabant. Sune etiā qui faciales a faciedo deriuari existimēt: q̄ apud eos belli ac pacis faciendū ius esset.

Felis aial quadrupes quod nobiscum in domibus tenemus ad murū venatū vulgo Lattus qd nos cauti astutus dicimus: a quo Latones primo volunt appellatos a grecis αἰλουρον dicitur. Et ipsi quorū vanitas ridet egypti nulla belua nisi ob aliquā utilitatem cōsecrauerunt: velut Ibis: q̄ vim serpentium conficiat Crocodilus q̄ terrore arceat latrones. Felē q̄ pelle eius scuta contegant. Ichneumones q̄ non sinant serpentes marimā eius regionis pestem augeri. Pli. li. i. Felēs quo silentio q̄ leuibus vestigijs: q̄ multo speculatu in musculos exiliunt: excrementa sua obuunt terra: intelligentes odorem illum indicē sūt esse. At em̄ Garro li. iiii. Dēs parietes rectorio leuigant ne felēs alia ve bestia introire ad nocendū possit. Nos Garro & Col. accipiunt p̄ eo genere animalis qd vulgus fouinū seu murturellū appellat. Seneca li. cplaz moralū. ro. Quid est quare tam pauonē q̄ anserem gallina nō fugiat. Et tanto minor em̄ eis nec notum sibi accipitrem? quare selem puli timeat: canem non timeant.

Fel fellis est purgamentū sanguinis pessimū cui tantum inest virus vt hominē totum decolorē reddat & maxime oculos vt in boie irato cernimus. Fel em̄ ire sedes est. Dumoz aut̄ qui in folliculo fellis bilis vocat q̄ p̄ sui conditione hominē cōuariat. Bilis em̄ atra quā greci melancholia vocat facit infamā. Plau. in Am. Delirat v̄oz: atra bili percita est. Sed de bili suo loco dicitur est. Aliq̄ fel cū sit pessimus humor: p̄ animi amaritudine ponitur.

Fello las: lac erugo & succo ebibo. Dar. Si fellas e aqua bibis nil lebia peccas: Qua tibi parte op⁹ est lebia sumis aqua. Solinus i collectaneis Nequaquam mater equa pullo prebet vbera fellicanda Transfer tur ad rem obscenā. Mā fellare dicunt illi illeue que ve virilia intra os recipiūt: & illa perinde ac papillas erugūt. Qui nō virilia huic libidini p̄ voluptate accessio dabat Irumare dicebant. Inde fellator & fellatrix & fellico as frequentatiū.

Fellicones boies mali dicunt & nullius vsus.

Femur qd & femoz dicitur s̄m P̄hocam: a ferendo q̄ bis p̄cipue partibus sustineatur aial atq̄ feratur. Hinc femozalia pro verendoz regimibz. Sue. de Aug. Quare quasiato corpe neq̄ frigoza neq̄ estus facile tolerabat. hyeme quaternis cū pingui roga tu niois & subucule thozace laneo & femozalib⁹ et abia

libus inueniatur.
Femur inis capitur sicut femur. **Plau.** in mill. **E**cce autem aduortit nirus leuo ifemine. **Pro**pterea enim femina sunt interiores partes femora exteriores: femina posteriora femora anteriora. **Pl.** lib. ij. sic de apib⁹ scribit. **Pro**ioribus pedibus femina onerant propter id natura scabra. **Et** lib. xvij. **F**emina inquit atteri adurius equitatu notum est. **F**emina enim interiora equitando atteruntur non exteriora. **H**inc **Apuleius** finit vocabulū. **I**nterfemineū: pro locis muliebub⁹ veluti positis inter femina. **Col.** li. vij. **T**ereti quoque et sub femina manū lubricare ne ad hūmōi tactū postmodū pauescant. **E**xistimat **Ser.** femina in nō nō reperiri. **P**ul. docet esse in raro usu. **F**estus femē declinat. **F**emina etiā interiores partes significant. **N**am a sexu dicta vident. **U**bi enim iunctura cum sexu pedis est femina dicunt. **Plau.** in **Asi.** **S**ed tū tu nēpe eos a sinos p̄dicas vetulos claudos quib⁹ obrute ad femina erant vngule. **Col.** lib. vij. **F**emina fecari et interdū inuri solent.
Feminalia tegumenta femini et subligacula. **H**iero. in **epo.** **F**acies et feminalia linea ut operiant carnē turpitudinis suę a renibus vsq^{ue} ad femora. **I**dem ad **fabiolā.** **D**iscamus primū cōmunes sacerdotū vestes atq^{ue} pontificū lineis feminalibus que vsq^{ue} ad genua et poplites veniunt verecūda celatur et superior pars sub vmbilico vehemēter astringit^r vocaturq^{ue} lingua hebraea **D**achinasse: grece περισκελη et nostris feminalia vel brache vsq^{ue} ad genua pertingentes. **E**t ut scribit **Iosephus** ob fortitudinem ex bisso retorta fieri consueverunt.
Fenestra αφο του φασην qd est lucere. **S**it enim ad lucem reddendā. **Q**uid. **Q**ua lumen thalamis parua fenestra dabat. **I**nterdū ponitur pro aditu et via. **T**erē. **I**hui quantā fenestrā ad nequitia patefeceris. **F**enestrire verbum vsurpat pro fenestras aperire. **S**ic enim ait **V**edia oculorum cornua fenestra vit pupilla.
Fenestrenula parua fenestra. **H**iero. **S**ic autē vna vel plures fenestrenule iuxta dispositionem episcopi. **E**t p̄ detractionē medię syllabę **F**estra quod est ostium parū in sacratio: ut ait **V**acro.
Fenestrella similiter et fenestricula diminutiuua sunt.
Fenestrella sine r. nomē est propria historici qui nouiss^{imo} tēpore **T**yberij **C**esaris claruit.
Fenestratus a vim qd est apertum p̄foratū. **Plautus.** **N**ulla est fenestratio: domus.
Fero fers culi latū et retuli s̄m **D**ios. **T**eren. **H**uc tenuissēs pedē. **Pro**pterea significat porto. **C**ir. li. v. **C**ir illā famuli p̄hegeus sagarisq^{ue} ferebant **ρη μαγευ ληρικον φερω γαρ λεγουσι και αρω μαλου μελλωροισω ουσω τοισ λαπροις.** **A**liquando tolero patior. **T**erē. in beau. **N**ā que feret si parētem suam non feret: **A**liq^{ue} duco dirigo. **L**ui. lib. j. **P**ergit ad proximā speluncā si forte eo vestigia ferrent. **C**ir. li. vij. **H**inc via tartarei q̄ fert **A**cherontis ad vndas. **A**liq^{ue} dico nomino. **I**dez. **Q**uā Juno fertur terris magis oibus vnā **P**osthabita coluisse famo. **A**liq^{ue} do: exhibeo. **I**dem. **S**acra dioneę matri diuisq^{ue} ferebā. **L**actā. lib. iij. **N**ō enim descendit aliq^{ue} et celo qui sententiā de singulorū opinionibus ferat. **A**liquando **C**oncupisco. **S**al. **T**unc **C**atilina polliceri tabulas nouas: proscriptiōnes locupletū: magistratus: sacerdotia rapinas atq^{ue} alia omnia que bellum et libido victorū fert. **A**liquando **E**xtollo. **I**dem. **C**onsulares omnes item senatus magna pars sententiā eius laudant: virtutem animi ad celum ferunt. **A**liquando gigno produco. **V**irgilius. **S**i duo preterea tales idea tulisset terra viros. **A**liq^{ue} habeo. **I**dem. **F**erre sui dederat monumētū et pignus amoris. **A**li-

quando **A**ffero. **I**dem. **L**egati responsa ferunt. **A**liquando **C**onfero. **I**dem. **Q**uibus acer eris in prelia suetus ferre manum. **A**liquando **D**isturbo. **I**dem. **Q**uippe ferant rapidi secum verrantq^{ue} per auras. **A**liquando **D**esento. **I**dem libro. ij. **C**apriuo siue ut se ferret in auro venatrix. **A**liquando **C**onsulo: ut **P**ompeius tulit ad populum. **A**liquando **A**ufero. **V**irgilius. **P**ostq^{ue} te fata tulerūt. et **D**ia fert etas. i. aufert. **A**liq^{ue} **R**efero seu recipio. **T**er. in adel. **P**ro labore ab his ferro odiū. **A**liq^{ue} **A**llequo: **I**de in eu. **H**oc si effeceris quod vis donū a me p̄miū oprato id opratum ferēs. **E**t in **Adel.** **N**isi faciant quod illos equum est: haud sic ferēt id est obtinebunt. **Q**uod si cum hoc verbo p̄e me p̄e te p̄e se addantur significat dicto vel facto vel gestu aliqui ostendo confiteorq^{ue} et ipsa statim fronte de aliqua re: aut homie ut p̄ se fers iram. **Q**uinti. **F**iduciam igit p̄e se ferat orator: semperq^{ue} ita dicat tanq^{ue} de causa optime sentiat. i. ex ipso aspectu orationis: et ipsa voce: et ipsa tota oratione eluceat fiducia quē admo dū qui pugnaturi sunt in vultu et gestu indicant tacitam vel formidinem vel fiduciam: hoc est p̄e se ferunt fiduciam formidinem ve. **L**icero **N**am ille qui accipit iniuriā meminit et p̄e se fert. i. se mentem persequendę iniurie habere ostendit. **I**n eundem sensum accipi solent **P**re me duco: p̄e me gero. **C**omposita sunt **A**ffero. **A**ufero **A**ntefero **C**ōfero **C**ūfero **D**efero. **D**iffero. **E**ffero. **I**nfero. **I**ntrofero. **O**ffero. **P**erfero. **P**refero. **P**rofero. **R**efero. **S**uffero. **S**uperfero. et **T**ranfero que habet penultimā correptam.
Fere a ferendo dicitur sunt q^{ue} toto corpore ferant siue q^{ue} cum impetu et sine ratione ferantur: aut q^{ue} naturalit^{er} vtuntur libertate et pro desiderio ferunt. **Pro**pterea autem fere dicuntur que serocitate habent: vt leones: pardi: lupi: q^{ue} vbi māuēscere sunt **C**ircus apellatur **I**mproprie omnes quadrupes pecudibus exceptis.
Fere aduerbum significat festinanter: et parum abest quin quasi continue ferendo: q^{ue} id qd fertur in motu est: vt fere hominē occidit: id est parum abfuit quin hominem occideret. **P**uiscia. docet fere significare iuxta: quia celeribus oia iuxta sunt. **E**t p̄fert^r cūz acutu in vltima **δοπερα** **I**nterdū in oratione ita cōstituit vt intelligatur quedā vniuersitas. **Q**uinti. **D**e fere sunt emendate loquendū scribendiq^{ue} partes id est fere oēs. **L**ice. **D**emini in eā sermōne incidere qui cum fere erat in ore. i. fere semp.
Ferinus a um: p̄e. pro. quod est ferarū. **Apul.** **F**erino ac beluino ritu.
Ferale adiectiuū significat dirus exitiale a ferilibus sacrificiis. **Apul.** **R**ogum demolirentur: cōnam ferale a tumulto ad mensam referrent. **C**irg. **S**olaq^{ue} culminibus ferali carmine bubo. **V**isa queri. **E**t feralis dices dicebatur quo feralia fiebant.
Feralia sacrificia parentalia: quedam ab inferis et ferēdo q^{ue} ferrent epulas ad sepulchrum eius cui vellent parentare: vel a ferendis pecudibus. **Q**uid. in fast. **H**anc quia iusta ferē dixeret feralia lucem. **V**ltima placandis manibus ista dies.
Ferus dicitur **A**trox: feruus qui ferinum animum habet: vel qui durioris est vitę et animi crudelioris. **C**irgi. **F**erus oia **I**upiter argos transulit. **T**ū **A**ugu. in dial. **F**erum mansuetorū opposuit. **H**inc feritas nature quedam asperitas: et diri semper est animi. **A**ferus componitur **S**emiferus penul. co. **S**emifera dicunt aialia q^{ue} ex ferro placidior nascunt: vt ex apro et sue. **S**emifera etiā dicuntur q^{ue} nec placida nec fera sunt: sed medie inter vtrūq^{ue} nature: vt in volucibus birundines in campo: lepores: cuniculi. **I**n mari belphini. **P**erferus valde ferus. **C**ar. libro. ij. de re rut.

Boves perferi etiam nuncuntur multi in Dardania et Media et Thracia.

Feror fortis inuictus. *Moza. lib. Car. Urbes gentesque latius feror. Sal. Ille animo feroci negat se fufam cotiens numidiaz pertimescere. Itē dicitur preani/mofus ad certandum cum altero: et ad vim alteri inferendā atque nocendā. Virg. Stat sonipes et frena feror spumantia mandit. Augusti. in dial. Sanfuero oppoluit. Plau. p. cordato et faceto in Dili. posuit. Et quia tecū eram: propterea animo eram ferocior. Hinc ferocia et ferocitas. *Li. lib. vj. de rep. Qui cōperit eius vim et effrenatam illam ferociam. Ferociter. Plau. in Dili. Superbi nimis ferociter legatos nostros increpant.**

Ferocio is iui. vel ferocij: ferocitum feror flo: quod verna cula lingua dicitur in gagliadi. *Bellius lib. j. Nihil adeo in congediēdis hostibus atque in principijs pēlorum ad salutez virtutēque aptius rati quā si permulcti mitioribus non imo dicit ferocient.*

Ferax dicitur quod abundanter ex se producit. *Plinius. Et tam ferax bonarum artium seculum videremus. An in ferax contrarium. Sic Hiero. ad Dama. In feraces sylvas dixit.*

Ferile adiectiuū penultima correpta sicut ferax sumitur. *Col. lib. iij. Et ex his partibus trunci sumantur qui gentiales sunt et maxime fertiles. Hinc fertilitas sic a ferax feracitas. Idem. Id enim non accidit palmitis fertilitate.*

Ferentarij: leuis armaturę milites auxiliatores: a ferendo auxilio: ut quicquid opus esset auxilio ferrent: ex cursu leues armis grauibus non impedit: sed ense et telis tantum instructi. *Vel dicitur ferentarij: quia fundis lapidibus pugnabāt que tela feruntur non tenentur. Sal. Postquam eo ventum est: vnde a ferentarij pelium comiti posset. Caro eos ferentarij dixit tela ac potiones militibus pugnātibz ministrabāt. Idē et velati vocabantur.*

Ferentius dicitur est iupiter: quod pacem ferre putaretur quoniam ex templo eius quod romę primum a romulo edificatum est fumebant sceptrum per quod iurarent et lapidem silicem quo sedus ferrent: vel a feriendo ut inquit Plutar.

Feretrum a ferro penultima correpta: *Lectus vel aliquid aliud quo mortuus ferri solet. Et alio nomine Lapulus dicitur: a capiēdo: seu in quo aliquid cum pompa ferretur. Luit. Spolia ducis suspensa fabricato ad id apte feretro gerens in Capitolium ascendit. Ibi cum ad quercū pastoribus sacram deposuisset templū designauit. Quidam grecū putant opes poy greci enim pberetra vocant argentū aurum gemas imagines pnapum: spolia hostium et cetera que in pompa feruntur.*

Ferentinum oppidū quod Plinius collocat in prima italie regione: in qua Roma est a qua Ferentines dicitur. *Est et Ferentini in Tuscia. vnde Ferentini.*

Feretrus mons a quo familia feretra dicitur a qua Tribuni dux originē habet.

Ferentum oppidum fabinorum: seu samnitium: a quo Ferentini dicuntur. *De quo Dionysius Halicarnasus libro. xvij.*

Ferulum a ferendo. *Unde et ferula pulmentariozū quod eo quod mens inferantur. Iuue. Quis ferula septē serceto cognauit auus? Aliquando sumitur pro gestamine quo pōpa deferri solet. Suet. in Cesa. Pontico triumpho inter pompe ferula trium verborum pēgulie titulum: Veni vidi vici: hoc est inter pompe triumphalis gestamina. Quo nomine continentur simulachra oppidorum: simulachra deorum: spolia hostium: coronę: machinę: et id genus alia que fieri solent in pompa triumphali: sicut ferula ludorum ferula*

que in ludis. *Ferula sacrorum que in sacris. Hieron. etiā docet ferula esse pulpita in quibus deozū simulachra sint quia in pompa circensibz: hoc est celebritate ludoz circensium hmoi simulachra deozū feruntur. Cicero lib. j. offi. Laudandū est ne tarditibus vtemur in ingressu mollioribus: ut similes pompaz ferulis esse videamur. Ambro. lib. j. offi. Sunt qui lenissim ambulando imitantur histrionicos gestus et quia si quedam ferula pomparū.*

Ferio is percussus: preteritū mutatur a percutio idēque significat. *Virg. Cornu ferit ille cauet. Et ferire sancire firmare. Unde ferire seu pcutere sedus dicitur. Idē Haud moza tarchon. Iūgit opes: sedulū ferit. Et apud Esaiam. Feriam vobiscum pactū semper iterū. Item ferire pulsare est. Plau. in Am. Feriam fores aperite. Quis compositum est referio: quod est Repercutio. Idē in Asti. Paritor tu idem cum ego te referiam.*

Ferig a ferendis victimis dicitur sunt dies cessationum ab opere: seu ab epulis ferendis. *In his enim epule fiebant. Feriarum autē apud antiquos multa erant genera que pollui dicebantur si in his aliquod opus fieret. Feriarum publicarum erant quattuor genera. Statuē vniuersi populi cōmunes: que certis et constitutis diebus fiebant in quibus precipue seruabant Agonalia: carnentalia: lupercalia. Conceptione que quotannis a magistratibus vel sacerdotibus concipiebatur cerros siue incertos dies: ut sunt latine: fementine paganalia cōpitalia. Impatiē quas cōsules vel pētores pro arbitrio indicabant. Vnde panno ac rusticozū quibus ad negocia et merces conueniebant. Erāt preterea proprie familie ferie quas quez familia ex viu domestice celebratatis obseruabat: ut Claudie ferie et emilie. Itē singuloz ut natalium dierum que natalicie dicuntur et fulgurum et funerū expiationes. Et a feris festi dies dicitur ferati. Hoc est in quibus ferie celebrabant.*

Ferio as et ferio deponēs significat vaco. *Unde Feriatus ociosus. Pl. lib. xvij. Hali patrefamilias quisquis interdiu faceret quod noctu posset nisi in te pestate egl. Peiores qui profectis diebus ageret quod feriatas deberet. Bellinum qui sereno die sub tecto portus operaretur in agro. Augu. lib. ij. con. In terpostito ocio ex necessitate domestica feriatas ab omni schola cum parentibus esse cepi. Hiero: lib. ij. macha. Tūc feriatas iudeis arma cape suis pcepit.*

Ferula penultima correpta: baculus siue virga qua puerozū manus feriuntur a ferendo siue ferendo id est portando. *Iuue. Et nos ergo manum ferule subduri mus. Hęc vox dicitur et diminutionē narthecium dicit. Unde apud Platonē in Dedeone nartheco: pborū ministri bacchi quasi feruligeri nominant. Baccho em ferule assignantur quā asinis grate sunt in pabulo. Ideo asinus grata hostia baccho cadit. Ferula an numerata est inter externos fructes a Plinio. Lignum corticis loco habet: ligni aut loco fungosaz intus medullam: ut sambuci calidis nascitur locis: cuius eadē natura est que anero: et fructu similis: nulli fructum leuitas: maior ob id gestata facilius baculorum vsum senectuti prebet. Col. lib. iij. In quo serobe destinaueris nucez serere: terra minutam in modum semipedis ponito. Ibiqz semen ferule facito: cā ferula fuerit enata eam findito et in medulla eius nucem grecam vel auellanam abscondito. Hinc Ferulaceus a um. Pl. lib. xvij. Et milium et panicum in culmen gentulatum et concauum silantia do in ferulaceum. I. fastigiatur.*

Ferabites pe. pro. dicit Agrestis. *Sifen. Partim ferabite partim lauro ac pinu abundant.*

Ferme aduerbium idem quod fere. *Terē. Jam ferme*

motiens me vocat. i. cum parum abesset quin more/
 recur. **P**onit qñq; pro facile. **I**dem in An. Fidelem
 baud ferre mulieri inuenies virum.
Feruo: calor qui cum sit et igni: et contrariio: et pro fri/
 goribus ponitur.
Ferbo ferbes ferbui bullio. **D**ozatius libro. f. Ser.
 Gelatq; stola mea cum deferbuit ira. **U**nde et fer
 besco ferbescis. **A**mbro. **Q**uomodo intelligimus q
 sit tozcular nisi forte q; psalmi de tozcularibus inscri
 bunf: e o q; in his mysteria domini passionis modo
 multi sancto feruente spiritu propbetarum ardentius
 ferbuerunt: **D**iuus composita sunt. **D**eserbo: qd
 est a buliendo celo. **H**ieronymus in lib. **D**eser. **H**is
 itaq; gestis postq; deserbuerat regis assueri indigna
 tio. **H**el. p. p. p. **D**uer interea venerat: et aula deser
 buerat: tempusq; esse ceperat edendi. **E**fferbo extra
 vel valde bullio. **D**iero. in **J**ob. **I**nteriora mea effer
 buerunt absq; vlla requie.
Feruo ferues feruus per duplex un. vno consonante
 altero vocali: quod et per syncopen dicimus ferui: in
 eadem significatione qua non solum ex incendio cale
 re significatur: sed etiam ex quibusq; molestijs per
 turbari. **U**nde et iactus marini et estuatio animi sub
 hac significatione recte poni sentiunt. **C**ir. lib. iii. geo.
Omnia tunc pariter vento nimbisq; videbis feruere
Feruere opus dicimus dum studio et diligentia ela
 borat. **E**t hominē ira odio aut calore feruere: duz ira
 aut odio aut calore incensus est. **C**uius contrariū est
 deseruere qd est mitescere et placidū fieri: seu a calo
 re desicere. **C**ōposita a feruo sunt **D**eseruo **E**ffer
 uo valde seu extra feruo. **R**eseruo rursus feruo.
Dli. **I**tem thebedtinā in sartagine reserueti. **A** qui
 bus **D**eseruetico **E**fferuetico et **R**eseruetico.
Feruo feruus ferui eiusdem significationis est cum **Fer**/
uo. **P**roper. **I**ncipit et sicco feruere terra canē. **H**el
 lius. **H**is quos rogauerat operitur: sol feruit et sic ni
 bil. **H**inc **Feruisco**.
Feruefacio is: bullire facio. **C**ato de re rust. **E**t polione
 polente eodem addito et oleum: postea feruefacio.
Hinc cōponit **I**nteruefacio: qd est intus bullire fa
 cio. **I**de **S**umito brassicaz conuico in aquā feruente
 coquito paulisper vti subcruda sit: postea aqua desti
 lato nō omnē eo addito oleum bene et salem et cum
 ni paululū interuefacio paulisper.
Feruidus pe. cor. calidus diligensq;.
Fermentū dicitur est q; feruēdo crescat. **E**st em̄ farina: q;
 subigitur p̄uisq; addatur sal ad pulvis moduz deco
 cta et relicta donec acescat.
Fermento as: misco seu crescere facio. **P**linius. **C**um
 fieret panis hordeaceus cicercule farina admixtione
 fermentabatur. **C**olu. lib. ii. poluit pro pinguefacio.
Quamē inquit tū columbinū pbamus: qd modice
 sparsum terrā fermentare cōperimus. **D**iero. **M**eq;
 panes agimi poterant fermentari.
Fermentescere est crescere. **D**li. **C**onteratur inter di
 gitos fermentescens.
Ferrū vel a ferēdo q; in agros colēdi grāferat: vel a fe
 riendo: q; cetera eo feriant: hoc est dōmentur.
Ferreas a um: qd ex ferri materia est: vt massa ferrea:
 anulus ferreas.
Ferrarius a um: qd ad ferrū pertinet vt s̄aber ferrari
 fodina ferraria. **A**liqñ etiā significat qd ex ferro est:
 quasi ferreū. **D**li. lib. xxxiii. **C**onitū in italia cum ferra
 ria metalla in his locis nō sint.
Ferraria e. locus in quo ferrum foditur. sicut **Z**uraria:
 argentaria: **Z**eraria: in quibus aurum: argentum: es
 effoditur.
Ferramentarius ferramentozū confector. **J**ul. **F**irmic
 scribit **H**ercuriū in solis domo constitutum facere
 ferramentarios et pellicones.

Ferramentum instrumentū et ferro. **U**nde ferramen
 ta fabula et ferramenta tonforia dicimus. **C**ol. li. iii.
Mōnunq; etiam cum frondere ceperint arbores: ca
 cumina sici acutissimo ferramento summa amputa
 re prodest.
Ferro as: ferrum induco. **U**nde ferrata spicula et ferra
 tas lanceas dicimus. **C**ir. lib. iii. **B**eorg. **U**ndiq;
 iam tergo ferratos sustinet oves. **D**uo cōpositū est
Desferro: quod est ante vel in anteriori parte ferruz
 induco. **D**li. lib. xviii. **Q**uippe et ethuria spicam far
 ris toli p̄nsente pilo p̄ferrato.
Ferrugo penultima producta: rubigo ferri proprie di
 citur sicut erugo eris. **D**li. **S**udoz virge cornu arbo
 ris lamina candēte ferrea exceptus nō cōtingente li
 gno illata: qd deinde ferrugo incipitētes linchenas sa
 nat. **P**er trālationē ferrugo cōp̄essē purpure color
 rufus nigrioris rubedinis quasi violacei vulgo mo
 vellū dicitur similitudine coloris ferri dū est rubiginos
 sum. **C**ir. li. ii. **P**ictus ac ubi hūmide et ferrugie
 clarus hybera. **Q**uidā ferruginē scribūt esse ceruleū
 colorem. **E**rat et oppidum et lacus ferrugo in volscis
 apud **T**aleriā: sed a **L**uio vocat verrugo.
Ferruginus a um: qd est coloris ferruginis: vulgo vi
 ridis obicitur. **C**ir. **E**t ferruginus biacinctus. **D**li.
Et ferruginas maculas habentes. **Q**uidā ferrugi
 neum colores accipiunt pro ceruleo marinis fluctib;
 simili qui et **T**halassius. i. marinus dicit. **B**eci em̄
Thalassan mare appellant. **H**unc colorē. **B**ege. li.
 iii. de re mili. vocat **V**enēā scribis nautas velle ve
 neta esse induēdos et vela nauis exploratoriarum co
 lore veneto esse tingenda. **E**st autē venetus color ce
 ruleus similis marinis fluctibus. **U**nde **P**lautus in
Pili **T**ullico facito vt venias ornato huc naucler
 iaco caueam habes ferruginā: hoc est subnigram
 ceruleūq; coloris a similitudine ferri.
Ferrumen pe. pro. quasi gluten: iunctura seu ligatura.
Dli. lib. xxxv. **E**a maxime causa q; fluco calcis sine
 ferrumine suo cements componunt.
Ferrumino penultima cor. iungo aut simul tempero p;
 prie de metallis dicit q̄uis ad alia transferat. **P**om
 po. **J**uriscōn. **S**i tuum scyphum alieno plumbo plu
 baueris argento ferruminaueris nō dubitat tuū scy
 phum esse **P**limum. pro glutino. posuit libro. xxxv.
Citrum sulphuri incoctum ferruminaf in lapides. i.
 quasi glutinatur in formam lapidis. **E**t libro. xxxv.
Calcis quoz bitumen p̄beuit ita ferruminatis ba
 bylonis muris.
Feronia nemoris dea a ferendis arboribus. **C**ir. **E**t
 viridi gaudens feronia luco. **F**uit et **F**eronia ciuitas
 sub monte **S**oractē in qua eiusdē nois dea erat quā
 finitimi mira religione venerabant.
Ferum genus libri: a ferro dicitur: q; sepe ad sacra fere
 batur. **P**erfusus. **E**t tamen hic certis et optimo vince
 re ferro intendit. **E**t dicit fertū q; pluribus varijs
 rebus factū esset. **N**am cetera de re rust. scribit fruem
 farris tritici/hordei/sabe/seminis rapacū thure ac vi
 no additis ante messem parabant in poze p̄ceda
 nez immolatione **J**anoz ac **J**oui et **J**unoni sacrifici
 cabant: que diuersā rerū congeries factū noiabat.
Festino as penultima producta: significat. p̄pero. **C**ir
 gilius. **F**estinate viri nam que tam sera moxat **S**eg
 nities: **A**mbrosius cum accusauo iunxit. **A**ntia etiā
 ter pro filio festinauit hierosolymam. **D**icitur etiā
 festina me baptizare: et festina ad baptizandum. **I**n
 terdum festinare est trepidare et turbari. **S**alu. **F**esti
 nantibus in summa inopia patribus hinc componit.
Desfestino de quo alibi.
Festinus celer. **F**estinantia et festinatio celeritas.
Festinatē aduerbiū a festinans deductum celeriter.
Festinato aduerbiū a festinat. **D**iero. in **S**en. **I**tas

festinatio deponentes in fra sacco aperuerit singli
Fescennium oppidum capanie inquit. Ser. vbi nupri
alia inuenta sunt carmina. Vbi autem populi dicunt
originem ab arbeniensibus. Virg. De fescenninas
acies equosq saliscos.

Fescenni versus qui canebantur in nuptijs sic dicti q
ex vbe fescenio dicunt allati: siue a falcino: q falcu
nū putant arcere veluti maloz ingruentia amuleta.
Festus generale est: dicimus em festus animo: festus
corpore quod magis proprium est. Et festus rerum
a fortuna venientium. De quo in defestico. Virg.
Festi rerum.

Festus a. um. solemniter letum z feriatum. Unde festi
dies in quibus vel sacrificia dijs offerbantur: vel di
es diurnis epulationibus celebrabat: vel ludii in ho
nozem deozum agebantur: vel ferie obseruabantur.
Virg. festosq dies de nomine p̄hibi. Cuius cōpo
siti z contrariū est p̄festus: vt p̄festi dies qui hoib⁹
ad rem vel priuata vlt publica administranda cōcessi
erant. Plin. Salum patrefamilias z cete. Tūde in
dicendi e ferio. Vbi fasti erant quibus licebat p̄ter ius
dicere. Quis festus dicit ad festum diem pertinēs:
vt festi frondes q̄ festis adhibentur: est z infestus: a
quo infesto as. de quibus infra.

Festinus festina festinum penultima p̄ducta a festus:
quod est iucundū et lepidum: vt festina oratio dictū
festinum. Cicero libro primo officii. De grecis dulce
z facetum festinus sermōis. Vlti etiam festinum
pro festo accipiunt: siue ad festum pertinente: vt fe
stina gaudia.

Festitas quasi iucunditas z leticia quēdā in dicitis. Et
lib. i. ad heren. Illud genus narrandi qd in p̄sonis
positū est: debet habere festiuitatem.

Festuo as. diem festum ago.
Festuca penultima p̄ducta: dicitur z arboris nouelle
omninoq̄ infantis: cuiusq̄ sati pullul: vt inquit Au
gusti. Hoc nomē scribitur a quibuldam per g. diph.
q̄ festus a festu deducta.

Fetra ostium minusculū in sacrario: ab fenestra per
detractationem medie syllabe.

F Ante E

Fiber aial in ponto sic dictum ab extreme oris annū
quas colit: z vbi maxime solet videri. Effossis em in
ripa cunctis: caudā intra aquas tenet reliquo coz
pore in sicco habitat. Plau. Sic me subert quotidie
quasi fiber salicem. Hoc aial periculo vigente testi
culos sibi amputat. Hos medici castoreā vocant et
ipsum aial castora. Daruū est infra magnitudinem
porcellii: pedes habet breuissimos: vñ sit vt currere
non possit: ventricosus est. Cum voce dat infans esse
credit: dices habet peracutus: sed minime mordet.
vescitur pomis z arborū corticibus. Vñ pilus plu
ma mollis habet. Et et fider genus vespe quadru
pes incitatissimum.

Fibze omnium extremitates rerum: vnde et tecoris et
cordis z cuiuscūq̄ viscerū extreme partes. i. in quas
tecur ipsum diuidit fibre dicunt. Virg. lib. vi. Nec
fibris requies datur vlla renatis. Et Plin. pulmonis
fibras nominat cum inquit. A tergo sping ipsi iunctus
in duas fibras vngulę bubule modo diuidit. Tena
rum quozq̄ preuicus incatus per quos sudor: it fibre
dicunt. Plin. Durium tecusculis fibre ad numerum
lung dierū in mensē congruere dicunt totidemq̄ in
ueneri. Quin z minutę radices arborum herbarūq̄.
Idem de arborū sationibus ait: solū eligi oportere
quarime rimosum ne sol epurat fibras. Virg. Et
amarę inuaba fibris. Columella de balio cū ternas
inquit fibras emi erunt spice sarriant. Id lib. vltimo
de rapis Vedia rapī. Sic etiam vestimētoz exte

mitates simbrias dicimus.

Fibula pe. cor. circulus pprie ornamentum cinguli ad
vestem subligandā. Virg. Aurea purpurea subne
cit fibula vestem. Pontur q̄iqz pro circulo gneo.
Colu. de bobus sic habet Venea fibula pars auricu
le larissima circūscribit ita vt manante sanguine tan
q̄ o littere ductus appareat. Vñc suffibulū vestimē
tum album p̄teretum quadrangulum oblongū: qd
in capite vestales sacrificantes habebant: idq̄ fibula
comprehendebatur.

Fibulare opponere cōiungere. Colu. lib. i. Omnesq̄ pa
rierum z soli iuncture restaceis puluuis fibulantur:
quoniā fere cum his partibus edificia rimas egerūt
caua p̄ebent ac latebras subterraneis animalibus.
Quis composita sūt diffibulo: restibulo: et infibulo.
Est autē infibulare fibulā ponere. Infibulatio fiebat
vel vocis seruande gratia que a coitu mutat: vel va
litudinis. Hoc modo p̄forabant vtriusq̄ a lateribus
curē que super glandē extendit atq̄ superaddebant
fibulam. i. circulū gneum. Restibulare vō est fibulam
collere siue soluere. Dar. Qui restibulauit turgidum
faber penē. Idem significat diffibulare. Papinius.
Emicat z toto clam ydē diffibulat auro.

Ficus grece συκοz z συκοσιον και συκου το ποσ
εστι σ υκ η Δε Δερα ποσ a fecunditate. Vñ mascu
lino quidē genere: ac secūda declinatione pro fructu
protulit. Plin. lib. xvj. Fici mirabiles sunt z abortiuū
qui nunq̄ maturescunt. Galeotus narniensis vir nō
indoctus in eo quem de homine inscripsit libro hec
intulit verba. Sed nusq̄ in lingua latina ficus mas
ge. est: carpisq̄ Viscianū vna cū laurentio vallsit
cū ipse potē carpēdis sit. Plin. Junio ad Octauū
Rufum. Quis nunc cum ficis z doletis certamen bz.
Dar. Brossi appellantur fici: qui non maturescūt.
Lice. in Latone. Et tantulo grano fici. Voz. in ser.
Pinguibus z ficis passū iecur anferis albi. Inueni
tur etiā genere s̄q̄: et quarte declinationis. Jauē. Si
vis aliam decerpere ficū. Hiero. in Hieremia. Cala
thys intus ficus bonas habebat nimis vt solēt ficus
esse priui rēpois. Dar. Res mira est ficus non bz
vnius ager. Item dicitur ficus genere fēminino: z se
cūda declinatione: vt apud Var. lib. de re. rust. Fici
inquit semen naturale intus in ea fico: quam edimus
que sunt minuta grana: e quibus paruis q̄ nasci co
lliculi vir queunt. Et paulo post. Cum em per resticu
lā ficos quas edimus matras p̄ferunt z eas cū ma
turerint cōplicant. Vñ dimi. est ficulus. Plaut.
in Stri. Nucibus fabulis ficulis. In ficos genere sūt
calchidice: chig: purpure: chelidonie: marisq̄: calistru
tigeliū: lib vss: flauę: z relique.

Ficus p̄ arboze ge. s̄q̄. est z secunde decli. Plin. lib. xvj.
Quidā breuitate radicū senescere celerius arbozes
putant q̄ coarguunt fici: quarum radices longissime
sunt: z senectus ocyssima. Jauē. Ad q̄ discutiēda va
lent steriles mala roborā fici. Et de Ora. Vñ quartā
declinationē inscribit. Qui cū familiaris qdā quereret
q̄ diceret vroz suā suspendisse se de fici.

Ficus p̄ morbo mas. ge. z quarte declinationis. Dar.
Dicemus ficus Ceciliane tuos. Māscitur hoc vitū
fere in capite: tū in capillo: tum in barba: et locis ob
scenis: que pilis integuntur. Cor. Cel. lib. vj. Est etiā
vltus quod a fici similitudine α μ ο ρ ο ρ ο σ a grecis
a latinis etiam marisca nominatur. Caro exescat
sub quo due species. Nam alterum vltus durum et
rotundum: alterum humidum ineguale. Ex duro ex
guā quiddā z glutinosum exit. Ex humido pus malū
odous. Ficz in his partibus que pilis conteguntur.
Sed id quod callolium est z rotūndum maxime est in
barba. Id vō quod humidū p̄cipue est in capillos
atq̄ ano ex attritu que cingdi patiuntur.

